

**Historia De Vita, Moribus, Rebus Gestis, Studiis Ac
Denique morte Praedicatorum Lutheranorum, Doct.
Martini Lutheri, Philippi Melancthonis, Matthiae Flacii
Illyrici, Georgii Maioris, et Andreae ...**

Complectens ortum, progressum [et] incrementa, tum arcana plurima
hactenus non prodita, omnium penè huius temporis haeresum

... Vita ... Philippi Melancthonis. Matthiae Flacii Illyrici. Georgii Maioris, Et
Andreae Osiandri

Ulenberg, Kaspar

Coloniae Agrippinae, 1622

II. Morte Georgij Ducis Sax. mutatio religionis in Misnia, visitatio, &
disputatio Lipsiæ instituta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65643)

Igitur turbulenta fuit actio, multisque difficultatibus impedita, Lutheranis æquissimas pacis conditiones repudiantibus. Protraxit eam quoque nonnihil inopinatus Landgravius morbus, ex quo tamen ille, licet difficilis esset & anceps, medicorum operâ paulatim est restitutus. Tandem Electoris Brandenburgici, & Palatini studio atque dexteritate factæ fuerunt induciæ ad menses quindecim, ut interea temporis instituto Theologorum utriusque partis colloquio, de sopiendis fidei cõtrouersijs ageretur. Melanchthon. 23. Maij Francofurto discedens, nõ multo post VVittenbergam reuersus est.

ANNO 1539. Landgravius in morbum incidit.

Induciæ fiunt. Sur. in com. pag. 333.

Sub finem huius conuentus ad 24. Aprilis Georgius Saxonix Dux rebus humanis exemptus fuit; Princeps zelo Catholicæ religionis, constantiâ, pietate in Deum, prudentia, rerum vsu, cum summis istius ordinis heroibus comparandus: Cuius obitum per Misniam religionis mutatio confestim secuta est. Hæredes scripsit, condito testamento fratrem Henricum, eiusque filios Mauritium & Augustum; verum additâ conditione, ne fide maiorum abiectâ nouitiam religionem nouosque ritus inducerent. At Henricus, qui Lutheranismõ iam ante biennium nomen dederat, fratre mortuo ditionem eius omnem occupauit, nec quicquam prius habuit vel maiori curæ, quam ut statim euerteret ipso facto, quod in testamento Georgij de religione nouerat esse constitutum. Igitur

II. Georgius Saxonix Dux moritur. Cam. p. 124. Eius virtutes. Chytr. in Chron. Sax. pag. 444. Mutatur religio in Misnia cõtra testamentum Georgij. Henricus Lutheranismõ additus.

ANNO Lutherum, Ionam, Melanchthonem aliof-
1539. que Lipsiam euocauit, qui rem hanc pro vo-
 Melanch- to ipsius contra mentem testatoris exeque-
 thon Lipsiã rentur. Quod & factum est; Lutherus enim
 vocatur. & Ionas per ferias Pentecostes, habitis ad
 Visitatio concionibus telam mutandæ reli-
 cõstituitur. gionis exorsi sunt; quam deinde Visitato-
 res à Principe constituti Spalatinus, Ionas,

Modus Vi- & Ambsdorffius pertexuerunt. Hi verò
fitationis . per ditiones à Georgio relictas ad eum fe-
Chytr. in rre modum ordinarunt omnia, quem, anno
Chron. Sax. 1526. Melanchthonem Landgrauio præscri-
pag. 444. psisse iam ante diximus. Ritus veteres om-
 nes, inquit David Chytræus, vbi de hac Vi-
 sitatione loquitur, qui sine manifestâ impie-
 tate tolerari potuerunt, ac in his vsitatas Ec-
 clesie in Missâ cantiones, Introitus, Kyrie,
 Gloria in excelsis, Collectas, Lectiones Epi-
 stolarum & Euangeliorum, Symbolum,
 Præfationem, Sanctus (solo Canone exce-
 pto) Eleuationem etiam, & cereos, ac vesti-
 mentum sacerdotum retinuerunt.

Disputatio Cæterùm Lutherus & Melanchthon, cum
Lipsiensis VVittenbergam redirent, quosdam è suis Li-
Luthera- psie reliquerunt; Myconium imprimis &
norū cum Crucigerum; quibus acris fuit in eâ ciuitate
Catholicis concertatio cum Catholicis, viris doctis &
 religiosis; qui licet frustra niterentur, ob-
 ruti nimirum autoritate noui Principis &
 potentiâ, liberè se tamen magnoque cum fer-
 uore nouatoribus istis obiecerunt. Quin
 & Episcopus Misnensis Ioannes Maltitius,
 qui

qui anno superiore proximo ad Episcopatum ANNO
 promotus erat, & Iulius Pflugius Naumber- 1539.
 genfis Canonicus, oblato libello supplici ro- Catholi-
 garunt Principem, ne collegia contrà funda- corum in-
 torum mentem, ad hanc fidei rituumq; mu- stantia apud
 tationem compelleret. Quibus de rebus Me- Principem
 lanchthon 26. Iunij ad Camerarium scribit Lutheranū
 in hunc modum: Duplicat nobis labores *In epist. ad*
 ἡμισία, (Misniam dicit ab Henrico nuper *Cam. p. 320*
 admodum occupatam) Cruciger est Lipsiæ: “
 disputat & concionatur. Ante triduum rixa “
 ti sunt cum monachis Dominicaltris in pu- “
 blicâ disputatione horis continuis octo. Mis- “
 nensis Episcopus & Iulius exhibuerunt du- “
 ci Henrico scriptum de religione: petiue- “
 runt, ne in ipsorum Collegijs aliquam faciat “
 mutationem: Se ipsos correcturos esse vitia “
 suarum Ecclesiarum. Scriptum ad nos mis- “
 sum est; nostris non satisfaciet, ἡ δὲ δοκίμοι “
 χρόνος.

Sub hoc tempus Melanchthon litteras de- III.
 dit ad Senatum Venetum, occasione captatâ Melanch-
 ex colloquio, quod anno superiore sibi thon scri-
 cum Braccieto de studijs bonarum ar- bit ad Ve-
 tium fuisse memorat. Accidisse sibi per- netos.
 iucundum, ait, quod intellexerit, æquiora pri- Causa scri-
 grauissimorum virorum apud ipso esse iu- pt.
 dicia de mutatione rituum, quam non in-
 iustâ cupiditate, vel studio contendendi
 per suos institutam asserit. Commendat
 verò Senatui causam Lutheranorum, ornatam
 insigni verborum lenocinio- Senatū
 Venetum
 presentat.
 Eoꝝ